

Professor Anders Kvale

Professor dr. philos Anders Kvale er død, 71 år gammel. Med ham er en sentral skikkelse i norsk geologi og en betydelig forkjemper for geofagene ved Universitetet i Bergen gått bort.

Kvale var født i Fana og tok matematisk-naturvitenskapelig embedseksamen i 1936. Hovedfagsarbeidet var en petrografisk undersøkelse over de kaledonske eruptiv-bergarter på Stord. I 1947 tok han den filosofiske doktorgrad på avhandlingen »Petrologic and Structural Studies in the Bergsdalen Quadrangle, Western Norway».

Gjennom studietiden var Kvale i flere år vitenskapelig assistent ved Bergens Museums Mineral-geologiske avdeling. Han var geolog ved Norges Geologiske Undersøkelser, 1937-39 og overtok derefter amanuensisstilling ved Bergens Museum. Kvale ble dosent ved Universitetet i Bergen i 1949 og professor i 1957.

Kvales viktigste forskningsområder innen geologien var petrografi og strukturgeologi. Det var i 1936 at Kvale begynte sine geologiske undersøkelser i Bergsdalsområdet – det arbeidet som senere førte frem til doktorgraden. Fjellbygningen i dette området viste seg senere å være meget komplisert.

For å bedre kunne studere de vanskelige tektoniske forhold, oppholdt Kvale seg ved Hopkins University i Baltimore, USA vinteren 1938-39, der den kjente strukturgeolog Ernst Closs sammen med sine kolleger dannet et av de nye sentra der nye tektoniske arbeidsmetoder ble utviklet. Kvale utvidet senere sine petrografisk-tektoniske undersøkelser til større deler av Den kaledonske fjellkjede på Vestlandet.

Kvales omfattende og nøyaktige observasjoner, såvel i felt som under bearbeidelse av innsamlet materiale, dannet et solid grunnlag for hans konklusjoner. Dette kombinert med stor arbeidskapasitet, førte til at Kvale publiserte flere viktige arbeider med tilknytning til Den kaledonske fjellkjede på Vestlandet. Kvale var en internasjonalt anerkjent forsker innenfor sitt fagområde. Han tilbrakte flere år som foreleser og forsker ved utenlandske forskningsinstitusjoner. I perioden 1947-49 var han gjesteprofessor ved University of California, Los Angeles, og i 1956-57 var han etter invitasjon, gjesteforsker ved Eidgenössische Technische Hochschule i Zurich for å bearbeide et omfattende geologisk materiale fra Alpene. Dette resulterte i publikasjoner om de tektoniske forhold i yngre fjellkjeder.

Kvales faglige interesse-områder var mange. I 1950-årene arbeidet han iherdig for å skaffe midler til å utbygge det seismologiske stasjonsnett i Norge. Hans arbeide og kamp for dette lyktes, og i løpet av første halvdel av 60-årene ble stasjonsnett i Norge betydelig utviklet og modernisert slik at det fullt ut tilfredstilte tidens krav.

Han la ned et stort og betydningsfullt arbeid i oppbygningen av Jordskjelvstasjonen som ble skilt ut fra Geologisk Institutt i 1961, og også i styrkning av undervisning og forskning ved denne institusjonen. I denne forbindelse satset han for å få igangsatt marin-geofysiske undersøkelser på kontinental-sokkele. Dette arbeidet ble påbegynt allerede i 1962 i Skagerrak lenge før man kjente til Nordsjøens olje- og gass-ressurser. Tidlig så han betydningen av å sette i gang undervisning i petroleumsfag ved Universitetet, og han var en av de sterkest engasjerte i arbeidet med å utarbeide de første planer for denne undervisning i slutten av 1960-årene.

Kvale var medlem av en rekke komiteer, styrer og råd. Han utførte alltid et grundig og samvittighetsfullt arbeid og sparte seg aldri. Han var Norges representant i Den europeiske seismologiske kommisjon fra 1954 til 1964, og han satt i mange år som rådsmedlem i Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd. Han var medlem av Statens Oljeråd fra dets opprettelse i 1965. Det var dette råd som utarbeidet det første omfattende regelverk i forbindelse med utnyttelse av naturrikdommene på vår kontinentalsokkel. Kvale var og interessert i vitenskapelig popularisering. Gjennom årene holdt han en rekke populær-foredrag og var aktivt med i Selskapet til Vitenskapenes Fremme – der han også en tid var preses for selskapet. Geologisk Museum og publikumsutstillinger sto hjerte nær.

Kvale sluttet sin stilling ved Universitetet i Bergen ved nådd aldersgrense i 1977, men interessen for faget forsvant ikke ved passert aldersgrense. Han hadde sin faste plass ved Geologisk Institutt og der fortsatte han å arbeide til det siste med oppgaver som han nå hadde mer tid til å ta seg av enn tidligere år.

Professor Kvale var medlem av det Norske Videnskaps-Akademi.

Markvard Sellevoll
Hans Holtedahl

AFTENPOSTEN 17. SEPTEMBER 1980.

SLIPEBORD OG STEINSAGER
FOR KURS OG SKOLER.

„STAR KOMBIMASKIN”
FOR AMATØRER OG „PROFFER”

ALT I SLIPEUTSTYR PÅ ET STED
SOLID OG RIMELIG
RING ELLER SKRIV. JEG STÅR MED GLEDE TIL
DISPOSISJON MED RÅD OG HJELP

b. gjerstad utstyr for smykkesteinsliping

Sørhalla 20. 1344 Haslum . Telefon: (02) 53 36 86